

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MƏRKƏZİ BANKININ 2024-CÜ İL ÜÇÜN PUL SİYASƏTİNİN ƏSAS İSTİQAMƏTLƏRİ BARƏDƏ B Ə Y A N A T I

Möhtərəm Prezident cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən məqsədyönlü iqtisadi siyasət nəticəsində 2023-cü ildə ölkədə makroiqtisadi sabitlik göstəriciləri yaxşılaşmış və iqtisadi artım davam etmişdir.

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı 2023-cü ildə inflyasiyanın hədəf intervalına qaytarılmasına yönəldilmiş pul siyasəti həyata keçirmişdir. Cari ildə illik inflyasiya həm xarici, həm də daxili amillərdən təsirlənərək azalmış və 25 aylıq fasilədən sonra hədəf daxilində formalaşmağa başlamışdır. Valyuta bazarında tarazlığın qorunması, manatın nominal effektiv məzənnəsinin möhkəmlənməsi, qəbul edilmiş pul siyasəti qərarları və hökumətin həyata keçirdiyi tədbirlər inflyasiya təzyiqlərinin azaldılmasında mühüm rol oynamışdır.

İnflyasiyaya təsir imkanlarını artırmaq istiqamətində pul siyasətinin əməliyyat çərçivəsinin təkmilləşdirilməsi, pul bazarının infrastrukturunun inkişaf etdirilməsi və həyata keçirilən monetar siyasətin kommunikasiyasının genişləndirilməsi üzrə işlər davam etdirilmişdir. Pul bazarında əməliyyatlar üzrə orta faiz dərəcələri faiz dəhlizinin dəyişiminə reaksiya verməklə ilk dəfə dəhlizin daxilində formalaşmağa başlamışdır.

2024-cü ildə də Mərkəzi Bankın pul siyasəti ölkədə qiymət sabitliyinin təmin olunmasına, yeni inflyasiyanın aşağı və stabil səviyyədə saxlanılmasına yönəldiləcəkdir. İnflyasiyanın “Azərbaycan Respublikasının 2022-2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası” ilə elan edilmiş hədəf intervalında saxlanılması pul siyasətinin əsas məqsədi olacaqdır. Qiymət sabitliyini dəstəkləməklə Mərkəzi Bank ölkə iqtisadiyyatının dayanıqlı artımına şərait yaratmış olacaqdır.

Pul siyasəti qərarları 2024-cü ildə də inflyasiya mühitində xarici və daxili amillərin dəyişimi və yenilənmiş makroiqtisadi proqnozlar əsasında veriləcəkdir. Azaldıcı amillərin güclənməsi və inflyasiya gözləntilərinin sabitləşməsi 2024-cü ilə illik inflyasiyanın hədəf intervalında formalaşmasını proqnozlaşdırmağa əsas verir.

Pul siyasətinin strateji və əməliyyat çərçivəsinin təkmilləşdirilməsi və pul siyasətinin kommunikasiyanın genişləndirilməsi istiqamətlərində islahatlar davam etdiriləcəkdir. Bu islahatlar pul siyasəti qərarlarının inflyasiyaya ötürücülüğünün gücləndirilməsinə xidmət edəcəkdir.

I. 2023-CÜ İLDƏ PUL SİYASƏTİ

1.1. Pul siyasətinin həyata keçirilməsi mühiti

2023-cü ildə xarici iqtisadi mühit geosiyasi gərginliklərin təzyiqi altında qalmışdır. Bu dövrdə global ticarət dünyada gedən iqtisadi fraqmentasiya proseslərindən təsirlənmişdir. Qlobal iqtisadi aktivlik zəifləmiş və maliyyə sabitliyi ilə bağlı risklər

artmışdır. Qlobal enerji və ərzaq qiymətlərində azalma müşahidə olmuş, dünyanın əksər ölkələrində monetar şəraitin sərtləşdirilməsi davam etmişdir. Bütün bunlar qlobal inflyasiyanın azalmasına səbəb olmuşdur. Bu dövrdə ticarət tərəfdaşlarında inflyasiya təzyiqləri azalsa da, əksər tərəfdaşlarda faktiki inflyasiya hədəfi üstələmişdir. İl ərzində xarici şərait Azərbaycan üçün əlverişli olaraq qalmış, tədiyə balansında iri həcmli profisit formalaşmış, qeyri neft-qaz sektorunda iqtisadi artım davam etmişdir.

Geosiyasi münaqişələr və geoiktisadi parçalanmalar, pandemiyanın təsirlərinin davam etməsi, kəskin iqlim anomaliyaları, maliyyə şəraitinin sərtləşməsi 2023-cü ildə qlobal iqtisadi artıma mənfi təsir göstərmişdir. Bu özünü bir sıra indikatorlarda göstərmişdir. İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatı ölkələri üzrə biznes sektorunda iqtisadi aktivlik göstəricisi olan biznes inam indeksi azalmışdır. Qlobal iqtisadiyyatda baş verən proseslər beynəlxalq təşkilatların proqnozlarına da təsir etmişdir. Belə ki, Beynəlxalq Valyuta Fondunun (BVF) son hesabatına əsasən qlobal iqtisadi artımın 2022-ci ildəki 3.5%-dən 2023-cü ildə 3%-ə enəcəyi gözlənilir.

Cari ildə qlobal miqyasda tələbin zəifləməsi ilə qlobal əmtəə bazarlarında qiymətlərin azalması müşahidə edilmişdir. Dünya Bankının məlumatına əsasən 2023-cü ilin 11 ayında ümumi dünya əmtəə qiymət indeksi 14.9% azalmışdır. Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatına görə ərzaq qiymət indeksi 11 ayda 8.7% azalmışdır. Təchizat zəncirinin bərpası ilə çatdırılma xərcləri və müddətlərinin pandemiya əvvəlki səviyyəyə qayıtması əmtəə qiymətlərinin azalmasına öz töhfəsini vermişdir.

Cari ildə ən yüksək ucuzlaşma enerji məhsulları üzrə qeydə alınmışdır. Brent markalı neftin bir barel üçün orta qiyməti 2023-cü ilin 11 ayında 82.6 ABŞ dolları olmuşdur ki, bu da 2022-ci ilin orta qiymətindən (99.2 ABŞ dolları) 16.8% aşağıdır. Avropada anbarlardakı qaz ehtiyatlarının orta səviyyədən yüksək olması 2023-cü ildə qaz qiymətlərinin normallaşmasında mühüm rol oynayan amillərdən olmuşdur.

Qlobal əmtəə qiymətlərinin azalması və həyata keçirilən antiinflyasiya siyasəti nəticəsində qlobal inflyasiya azalır. BVF-nin qiymətləndirmələrinə görə 2023-cü ildə qlobal inflyasiya 6.9% olacaqdır ki, bu da 2022-ci ildəkindən 1.8 faiz bəndi azdır. Azərbaycanın ticarət tərəfdaşları üzrə orta inflyasiya səviyyəsi də azalmaqdadır. Baza inflyasiyanın daha aşağı sürətlə azalması əsasən keçmiş şokların inflyasiyaya transmissiyası, yüksək korporativ mənfəət, zəif məhsuldarlıqla əlaqədar vahid əmək xərclərinin yüksəlməsi ilə əlaqələndirilir.

Artan geosiyasi gərginlik şəraitində qlobal iqtisadi fraqmentasiya, mərkəzi banklar tərəfindən pul siyasətinin sərtləşdirilməsi cari ildə maliyyə sektoruna və qlobal maliyyə bazarlarına da öz təsirini göstərmişdir. Bəzi aparıcı ölkələrdə maliyyə sabitliyi riskləri aktuallaşmış, lakin səlahiyyətli qurumların çevik reaksiyası sayəsində həmin risklər tənzimlənmişdir.

Mürəkkəb global iqtisadi mühitin ölkə iqtisadiyyatına təsirləri çoxtərəfli olmuşdur. Ötən illə müqayisədə bir qədər azalsa da, Azərbaycanın əsas ixrac məhsullarının qiymətləri əlverişli olaraq qalmışdır. Bu da ölkənin tədiyə balansına, valyuta bazarında tarazlığa və iqtisadi aktivliyə pozitiv təsir göstərmişdir.

2023-cü ildə tədiyə balansının başlıca komponenti olan xarici ticarət balansı profisitli olmuşdur. Belə ki, ilin 11 ayında xarici ticarət balansında 15.7 mlrd. ABŞ dolları məbləğində müsbət saldo yaranmışdır. 2023-cü ilin 9 ayı üzrə cari əməliyyatlar hesabının profisiti 6.7 mlrd. ABŞ dolları və ya ümumi daxili məhsulun (ÜDM) 12.5%-i səviyyəsində olmuşdur. Profisitli tədiyə balansı şəraitində ölkənin strateji valyuta ehtiyatları 2023-cü ilin 11 ayında 16.6% artaraq 68.2 mlrd. ABŞ dollarına çatmışdır.

2023-cü ildə ölkədə iqtisadi artım davam etmişdir. 2023-cü ilin yanvar-noyabr aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə ÜDM real ifadədə 0.8%, o cümlədən qeyri neft-qaz sektoru üzrə 3.2% artmışdır. Qeyri neft-qaz sektorunda iqtisadi artımı həm daxili, həm də xarici tələb dəstəkləmişdir. Dövr ərzində məşğulluğun səviyyəsində də artım müşahidə edilmişdir.

Mərkəzi Bank tərəfindən real sektorun monitorinqi üzrə aparılan sorğunun nəticələri iqtisadi aktivliyin davam etdiyini təsdiqləyir. Cari ilin 11 ayında ticarət, xidmət və tikinti sektorları üzrə biznes inamı indeksi ötən ilin eyni dövrünə nəzərən artmışdır. Qeyri neft-qaz sənayesi müəssisələrində istehsal güclərinin yüklənməsi səviyyəsi yüksəlmişdir. Ev təsərrüfatları arasında aparılan sorğular 2023-cü ilin dekabrında istehlakçı inamı indeksinin ötən ilin dekabrı ilə müqayisədə əhəmiyyətli yaxşılaşmaqla müsbət zonada qərarlaşdığını göstərir.

Cari ildə məcmu tələbin genişlənməsi iqtisadi artımı dəstəkləmişdir. 2023-cü ilin 11 ayında ötən ilin eyni dövrünə nəzərən pərakəndə ticarət dövriyyəsi 3.6%, qeyri neft-qaz investisiyalarının həcmi isə 12.5% artmışdır.

Dövlət tələbi məcmu tələbin başlıca mənbələrindən biri olaraq qalmışdır. 11 ayda dövlət büdcəsi xərcləri ötən ilin eyni dövrünə nəzərən 12.2%, o cümlədən cari xərclər 8.4%, əsaslı xərclər 29.7% artmışdır. 2023-cü ilin dövlət büdcəsinə dəyişikliklərlə dövlətin investisiya xərclərinin artırılması iqtisadi aktivliyə əlavə dəstək vermişdir.

1.2. 2023-cü ildə həyata keçirilən pul siyasəti və onun nəticələri

2023-cü ildə Mərkəzi Bank özünün pul siyasətini inflyasiyanın hədəf intervalına qaytarılmasına və inflyasiya gözləntilərinin sabitləşdirilməsinə yönəlmişdir. Pul siyasəti alətləri bank sisteminin likvidlik mövqeyi və inflyasiya mühitində xarici və daxili amillərin dinamikası nəzərə alınmaqla tətbiq edilmişdir. Hesabat dövründə pul siyasətinin inflyasiyaya təsir imkanlarının artırılması istiqamətində islahatlar davam etdirilmişdir.

Rəsmi statistikaya görə 2023-cü ilin noyabrında 12 aylıq inflyasiya 2.6% təşkil etməklə hədəf ($4\pm 2\%$) diapazonunun aşağı hissəsində formalaşmışdır. Artıq 3-cü aydır ki, illik inflyasiya hədəf daxilindədir. Tənzimlənən qiymətlərin, həmçinin mövsümi xarakterli məhsulların qiymət dəyişimi nəzərə alınmadan hesablanan baza inflyasiyasının tempi də azalaraq noyabrda 2.9% olmuşdur.

2023-cü ildə inflyasiyanın bütün komponentləri üzrə azalma meyili müşahidə olunmuşdur. Cari ilin noyabr ayında illik ərzaq inflyasiyası 1.5%-ə enmişdir. Qeyri-ərzaq məhsulları üzrə qiymətlər illik 3.1% artmış, xidmətlər son 1 ildə 4% bahalaşmışdır. Ümumilikdə, illik inflyasiyaya 0.7 faiz bəndi ərzaq, 0.7 faiz bəndi qeyri-ərzaq, 1.2 faiz bəndi isə xidmətlərin qiymət və tariflərinin dəyişimi töhfə vermişdir.

Faktiki inflyasiyanın dinamikası inflyasiya gözləntilərinə də təsir etmişdir. Keçirilmiş sorğular əsasında aparılan qiymətləndirmələrə görə ev təsərrüfatlarının gələcək 12 aya inflyasiya gözləntisi 2.4% olmaqla hədəf çərçivəsindədir.

Təhlillər göstərir ki, baza effektindən əlavə illik inflyasiya xarici və daxili amillərdən, o cümlədən həyata keçirilən antiinflyasiya siyasətindən təsirlənərək azalmışdır. Ticarət tərəfdaşları üzrə orta çəkili inflyasiyanın nisbətən azalması, dünya əmtəə bazarlarında qiymətlərin enməsi, beynəlxalq yükdaşıma xərclərinin pandemiya əvvəlki səviyyəyə qayıtması inflyasiyaya azaldıcı təsir etmişdir. Profisitli tədiyə balans şəraitində valyuta bazarında tarazlığın qorunması, manatın nominal effektiv məzənnəsinin möhkəmlənməsi, hökumət tərəfindən həyata keçirilən antiinflyasiya tədbirləri, qəbul edilmiş pul siyasəti qərarları inflyasiya təzyiqlərini yumşaltmışdır. O cümlədən faiz dəhlizi parametrlərinin makroiqtisadi vəziyyətə uyğun dəyişdirilməsi, pul siyasəti alətlərinin adekvat tətbiqi, məcburi ehtiyat normalarının artırılması və makroprudensial tələblərdə edilən dəyişikliklər məcmu tələbin izafi artımını məhdudlaşdırmışdır.

Valyuta bazarında tarazlıq inflyasiya idxalının məhdudlaşmasında xüsusi rol oynamışdır. 2023-cü ilin ötən dövründə Mərkəzi Bankda keçirilmiş valyuta hərəcinin 95%-də təklif tələbi üstələmişdir. Bu şəraitdə bəzi ticarət tərəfdaşlarında məzənnənin yüksək dəyişkənliyinə baxmayaraq milli valyuta öz sabitliyini qoruyub saxlamışdır. 11 ayda manatın nominal effektiv məzənnəsi 19.5 faiz bahalaşmışdır ki, bu da idxal inflyasiyasına azaldıcı təsir göstərən faktordur.

Ümumilikdə, inflyasiya mühitində azaldıcı amillərin güclənməsi və inflyasiya gözləntilərinin sabitləşməsi ilin sonuna illik inflyasiyanın hədəf intervalının aşağı hissəsində formalaşacağını proqnozlaşdırmağa əsas verir.

2023-cü ildə Mərkəzi Bankın pul siyasətinə dair qərarları qlobal və ölkə iqtisadiyyatında gedən proseslər, yenilənmiş proqnozlar nəzərə alınmaqla qəbul edilmişdir. Dövr ərzində faiz dəhlizi parametrləri 8 dəfə müzakirə edilmişdir. İdarə Heyətinin pul siyasətinə həsr edilmiş ilk 3 iclasında uçot dərəcəsinin 8.25%-dən 9%-ə,

faiz dəhlizinin yuxarı həddinin 9.25%-dən 10%-ə, faiz dəhlizinin aşağı həddinin isə 6.25%-dən 7.5%-ə qaldırılması ilə bağlı qərarlar qəbul edilmişdir. Faiz dərəcələrinin artırılmasında məqsəd xarici və daxili amillərdən təsirlənən məcmu tələbin izafi artımının məhdudlaşdırılması olmuşdur. Növbəti 3 iclasda faktiki və proqnozlaşdırılan inflyasiyanın azalması nəzərə alınmaqla pul siyasətinin sərtləşdirilməsində fasilə götürülmüşdür. Son 2 iclasda isə faiz dərəcələrinin azaldılmasına başlanmışdır. Hazırda faiz dəhlizinin yuxarı həddi 9%, uçot dərəcəsi 8%, faiz dəhlizinin aşağı həddi 6.5% təşkil edir. Pul siyasətinin yumşaldılmasına başlanılması həm də mövcud məzənnə rejimi çərçivəsində manatın məzənnəsi üzərində möhkəmlənmə təzyiqlərinin yumşaldılmasına xidmət edir.

Hesabat dövründə pul siyasətinin əməliyyat çərçivəsinin təkmilləşdirilməsi istiqamətində bir sıra tədbirlər görülmüşdür. İl ərzində pul siyasəti hədəflərinə nail olmaq üçün açıq bazar əməliyyatları və daimi imkan alətlərindən aktiv istifadə olunmuşdur. Banklar tərəfindən daimi imkan aləti olan günlük depozit əməliyyatlarına maraq yüksək olmuşdur. Hesabat ilinin fevral ayının sonundan sterilizasiya yönümlü daimi imkan aləti üzrə tətbiq edilən kvota məbləği artırılmış, avqustun 15-dən isə ləğv edilmişdir. Açıq bazar əməliyyatları qismində sterilizasiya məqsədilə 28 günlük (1 ay), 84 günlük (3 ay), 168 günlük (6 ay) və 252 günlük (9 ay) notların yerləşdirilməsi üzrə müntəzəm hərracları davam etdirilmişdir. Banklararası pul bazarında faizləri tənzimləmək, pul siyasətindən kənar (avtonom) amillərin təsirlərini operativ şəkildə məhdudlaşdırmaq üçün 7 günlük əməliyyatlar da aparılmışdır. Not hərraclarında rəqabət mühitini optimallaşdırmaq, investor inamını artırmaq məqsədilə Mərkəzi Bankın notlarının yerləşdirilməsi şərtlərinə bir sıra dəyişikliklər edilmişdir. Ümumilikdə, Mərkəzi Bank 11 ayda 117 müxtəlif müddətli not hərracı keçirmişdir.

Alternativ pul siyasəti lövbərinin formalaşdırılması istiqamətində görülmüş tədbirlər çərçivəsində Mərkəzi Bankın İdarə Heyətinin qərarı ilə "Təminatlı Banklararası Pul Bazarında Bençmark Dərəcəsi (AZIR - Azerbaijan Interbank Rate) üzrə indekslərin hesablanması və açıqlanması Qaydaları" təsdiq edilmişdir. May ayından başlayaraq Blumberq platformasında banklar arasında milli valyutada bağlanan təminatlı əqdlərin ortaçəkili faiz dərəcəsi (AZIR), həcmi və sayı barədə məlumatlar gündəlik əsasda Mərkəzi Bankın internet səhifəsində yayımlanır. Bakı Fond Birjası tərəfindən "Repo bazarında bağlanılan əqdlər üzrə indekslərin hesablanması və açıqlanması Qaydaları"na dəyişikliklər təsdiq edilmişdir ki, bu da təminatlı bazarda representativ faiz indekslərinin (AINA – Azn INdex Average) daha yüksək tezliklə yayımlanmasına imkan verir.

Dövr ərzində pul təklifini daha effektiv tənzimləmək, likvidliyin banklar üzrə təmərküzləşməsinə məhdudlaşdırmaq və dedollarlaşma meyillərini stimullaşdırmaq üçün məcburi ehtiyat normalarının səviyyəsinə və diferensiallaşma qaydasına bir neçə

mərhələdə (2023-cü ilin fevralında, avqustunda və noyabrında) yenidən baxılmışdır. Məcburi ehtiyatların diferensiallaşması dərəcəsinin yüksəldilməsi prosesi tədricən həyata keçirilmişdir. Mərkəzi Bankın qiymətləndirmələrinə görə məcburi ehtiyatların diferensiallaşma qaydasına və normalarına edilən son dəyişikliklər bank sektoru üzrə öhdəliklərin maya dəyərinə cüzi təsir göstərir.

Monetar sferada həyata keçirilən islahatlar banklar tərəfindən likvidliyin daha effektiv idarə olunmasına, banklararası bazardakı aktivliyə və gəlirlilik əyrisinin formalaşmasına müsbət təsir etmişdir. 2023-cü ilin 11 ayında Blumberq platformasında banklar arasında milli valyutada 27.4 mlrd. manat məbləğində 2313 təminatlı əqd bağlanmışdır. Bu dövrdə banklararası REPO bazarında 4.5 mlrd. manat həcmində 1215 əqd bağlanmışdır.

Həm təminatlı, həm də təminatlı pul bazarında faizlər il ərzində faiz dəhlizinin dəyişiminə reaksiya vermişdir. İlk dəfə pul bazarında orta faizlər Mərkəzi Bankın faiz dəhlizi daxilində formalaşmağa başlamışdır. Belə ki, 2023-cü ilin dekabr ayının ötən dövründə banklararası təminatlı pul bazarında 1-3 günlük əməliyyatlar üzrə orta faiz dərəcəsi (1D AZIR) 7.5%, banklararası REPO bazarında 6-8 günlük əməliyyatlar üzrə orta faizlər (1W AINA_{IB}) isə 7.8% təşkil etmişdir. Aparılmış təhlillər göstərir ki, müəyyən bank qrupları üzrə banklararası faizlərlə hüquqi şəxslərin manatla depozitləri üzrə faizlər eyni istiqamətdə dəyişir. Bunlar pul siyasəti qərarlarının faiz kanalı ilə ötürücülüğünün yaxşılaşdığını deməyə əsas verir.

Mərkəzi Bankın sterilizasiya əməliyyatları banklararası pul bazarındakı aktivliyi və orta faizlərin tənzimlənməsini dəstəkləməklə yanaşı pul kütləsinin izafi artımını da məhdudlaşdırmışdır. 2023-cü ilin 11 ayında manatla pul bazası 5%, manatla geniş pul kütləsi (M2) isə 15.7% artmışdır. Pul təklifinin artımının başlıca mənbəyi əsasən fiskal sektorun ehtiyacları üçün Mərkəzi Bankın valyuta bazarına alış yönümlü müdaxilələri olmuşdur. Əsasən alış yönümlü valyuta müdaxilələri ilə əlaqədar Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatları 11 ayda 18% artaraq 10.6 mlrd. ABŞ dollarını üstələmişdir.

2023-cü ildə pul siyasəti qərarlarının verilməsi prosesinə analitik dəstəyi gücləndirmək üçün Mərkəzi Bankda təhlil və proqnozlaşdırmanın təkmilləşdirilməsi davam etdirilmişdir. İl ərzində Mərkəzi Bankda analitik işlər əsasən İdarə Heyətinin 21.12.2022-ci il tarixli qərarı ilə qüvvəyə minən "Proqnozlaşdırma və siyasət təhlil sistemində dair Metodoloji rəhbərlik" rəhbər tutulmaqla təşkil edilmişdir. Qısa və ortamüddətli proqnozlaşdırmaya imkan verən ekonometrik modellər təkmilləşdirilmişdir. İnflyasiya proseslərinin təhlilində rəsmi statistik göstəricilər ilə yanaşı Mərkəzi Bank tərəfindən keçirilən real sektorun monitorinqinin nəticələrindən, eləcə də pərakəndə satış şəbəkələrindən müntəzəm alınan qiymət məlumatlarından istifadə edilmişdir. 13-17 fevral 2023-cü il tarixlərində "Mərkəzi Bankın tədqiqat həftəsi" tədbiri çərçivəsində tədqiqat işlərinin açıq ictimai müzakirəsi keçirilmişdir.

Hesabat dövründə Mərkəzi Bankın pul siyasətinin şəffaflıq dərəcəsi daha da artırılmışdır. Mərkəzi Bankın siyasət qərarlarına dair press-revizləri müvafiq analitik şərhələrlə dərc edilmiş, müntəzəm mətbuat konfransları keçirilmişdir. Pul siyasəti icmalı rüblük əsasda ictimaiyyətə açıqlanmışdır. Mərkəzi Bank özünün başlıca makroiqtisadi göstəricilərə (12 aylıq inflyasiya, cari əməliyyatlar balansı, ümumi və qeyri-neft ÜDM-in real ifadə artımı) dair proqnozlarını açıqlamağa başlamışdır. Mərkəzi Bankın fəaliyyəti rəsmi internet səhifəsi və sosial şəbəkələr vasitəsilə mütəmadi işıqlandırılmışdır. Geniş auditoriyaya həm yazılı şəkildə, həm də video formatında bir sıra maarifləndirici və analitik materiallar təqdim edilmişdir. Maliyyə bazarı iştirakçıları və müstəqil iqtisadçı ekspertlərlə müntəzəm görüşlər davam etdirilmişdir. Pul siyasətinin kommunikasiyasında kütləvi informasiya vasitələrinin xüsusi rolunu nəzərə alaraq media nümayəndələri üçün maarifləndirici tədbirlər davam etdirilmişdir.

Hesabat dövründə yeni bank qanunvericiliyinin qəbul edilməsi Mərkəzi Bankın müstəqilliyini gücləndirmiş və pul siyasətinin əməliyyat çərçivəsinin təkmilləşdirilməsinə müsbət təsir göstərmişdir. Mərkəzi Bankın bir sıra normativ-hüquqi aktları yeni qanunvericiliyə uyğunlaşdırılmışdır.

II. 2024-CÜ İLƏ PUL SIYASƏTİ

2.1. Makroiqtisadi proqnozlar və gözləntilər

2024-cü ilin pul siyasətinin əsas istiqamətləri növbəti ilə qlobal iqtisadiyyat və əmtəə bazarları, habelə ölkənin xarici, fiskal, maliyyə və real sektorları üzrə proqnozları nəzərə alınmaqla işlənmişdir. Proqnozlara görə növbəti ildə qlobal iqtisadi artımın azalacağı, qlobal enerji və ərzaq qiymətlərinin sabitləşəcəyi, habelə ticarət tərəfdaşlarında inflyasiya proseslərinin səngiyəcəyi gözlənilir. Ümumilikdə, xarici şəraitin Azərbaycan iqtisadiyyatı üçün əlverişli olaraq qalacağı proqnozlaşdırılır.

2024-cü ilə qlobal iqtisadi artıma dair proqnozlar qlobal aktivliklə bağlı qeyri-müəyyənlik və inflyasiya ilə mübarizənin davam etməsi fonunda aparıcı ölkələrdə monetar siyasətin sərt qalması şəraitində formalaşır. Əlavə olaraq dünyada fraqmentasiyanın daha da dərinləşməsi, dövlət borcu böhranının daha çox ölkəyə yayılması ehtimalı, Çindəki iqtisadi bərpanın əmlak bazarında hələ də davam edən problemlər nəticəsində zəif qalması qlobal iqtisadi artım gözləntilərinə mənfi təsir göstərir. 2023-cü ildə bəzi Avropa ölkələrində ressesiyanın artıq baş verməsi qlobal ressesiya ilə bağlı riskləri daha da artırmışdır. BVF-nun oktyabr hesabatına əsasən 2024-cü ildə qlobal iqtisadiyyatın artım proqnozu bir öncəki proqnozla müqayisədə 0.1 faiz bəndi aşağı reviziya etmiş və 2.9% səviyyəsində müəyyənləşdirilmişdir. Hesabatda iqtisadi artımın inkişaf etmiş ölkələrdə 1.4%, inkişaf etməkdə olan ölkələrdə isə 4% olacağı proqnozlaşdırılır. Aparıcı ölkələrdə maliyyə sabitliyi ilə bağlı risklərin

geniş miqyasda reallaşması bu proqnozların özünü doğrultmasına mənfi təsir edə bilər.

Proqnozlar 2024-cü ildə dünyada inflyasiya təzyiqlərinin zəif templərlə azalacağını göstərir. BVF-nin son proqnozlarına görə dünya üzrə inflyasiyanın 2023-cü ildəki 6.9%-dən 2024-cü ildə 5.8%-ə enəcəyi gözlənilir. Qeyd edək ki, 2017-2019-cu illərdə orta hesabla illik inflyasiya göstəricisi 3.4% olmuşdur.

Ümumilikdə qiymətlərin gözlənilən dinamikası ilə bağlı qeyri-müəyyənlik qalmaqdadır. BVF özünün son hesabatında əmtəə qiymətlərinə təsir ehtimalı yüksək olan bəzi mənfi şoklara toxunmuşdur. Belə ki, iqlim dəyişiklikləri ilə bağlı orta temperaturun gözləniləndən daha çox artması, geosiyasi gərginliklər fonunda dünya iqtisadiyyatının bloklara ayrılması əmtəə, xüsusilə də ərzaq və enerji qiymətlərinin yenidən artmasına səbəb ola bilər.

İqtisadi artımın yavaşlaması qlobal ticarətin dinamikasına da təsir göstərməkdədir. Son proqnozlara görə dünya ticarətində artımın 2024-cü ildə 3.5% olacağı gözlənilir ki, bu da 2000-2019-cu illərin orta göstəricisi olan 4.9 faizdən xeyli aşağıdır. Dünya ticarətinin dinamikasına qlobal ticarətdə maneələrin artması, ötən dövrlərdə ABŞ dollarının bahalaşması təsir etməkdədir.

Enerji daşıyıcılarının dünya qiymətləri növbəti ildə də qlobal iqtisadi aktivlik, geosiyasi amillər və OPEC++ çərçivəsində qəbul edilən qərarların təsiri altında formalaşacaqdır. OPEC++ tərəfindən xam neft hasilatının azaldılmasının uzadılması neft qiymətinə artırıcı təsir edəcəkdir. Qlobal iqtisadi aktivliyin zəifləməsi isə dünya enerji qiymətlərinə azaldıcı təsir göstərəcəkdir. BVF 2024-cü ildə neftin qiymətinin 80 ABŞ dolları ətrafında olacağını proqnozlaşdırır.

Azərbaycan iqtisadiyyatının fəaliyyət mühitinin yüksək dəyişkənliyini nəzərə alaraq Mərkəzi Bank 2024-cü ildə də makroiqtisadi proqnozları müxtəlif ssenarilər üzrə müntəzəm yeniləyəcəkdir.

Qiymətləndirmələrə görə 2024-ci ildə də tədiyə balansının cari əməliyyatlar hesabında profisit gözlənilir. Baza ssenari üzrə son proqnozlara görə 2024-cü ildə cari əməliyyatlar hesabının profisiti 7-8 mlrd. ABŞ dolları olmaqla ÜDM-in 9-10%-i səviyyəsində gözlənilir. 2024-cü ildə də qlobal geosiyasi vəziyyət, əsas ixrac məhsulları üzrə dünya qiymətləri, ticarət tərəfdaşlarında makroiqtisadi durum, qeyri-neft-qaz sektoru üzrə ixrac potensialı Azərbaycanın tədiyə balansına təsir göstərən əsas amillər olacaqdır.

2024-cü ildə Azərbaycan iqtisadiyyatının real sektorunda artımın davam edəcəyi proqnozlaşdırılır. Mərkəzi Bankın proqnozlarına görə 2024-cü ildə real iqtisadi artım tempinin 3-3.5%, o cümlədən qeyri-neft-qaz sektoru üzrə 5-5.5% civarında olacağı gözlənilir. Növbəti ildə də işğaldan azad edilmiş ərazilərdə iri miqyaslı bərpa-quruculuq işləri iqtisadi artıma müsbət impulslar verəcəkdir. Ölkədə makroiqtisadi sabitliyin

qorunması iqtisadi artım proqnozunun reallaşmasının əsas şərtlərindən biri olaraq qalacaqdır. Hökumətin, beynəlxalq maliyyə-kredit təşkilatlarının və aparıcı reyting agentliklərinin də Azərbaycandakı iqtisadi artımın perspektivləri ilə bağlı gözləntiləri nikbindir.

İqtisadi siyasətin digər istiqamətləri çərçivəsində həyata keçirilən tədbirlər də Mərkəzi Bankın makroiqtisadi proqnozlarının hazırlanmasında nəzərə alınacaqdır.

2024-cü ildə də fiskal siyasət pul siyasətinin həyata keçirilməsi şəraitinə, bank sisteminin likvidliyinə, valyuta bazarına və məcmu tələbə təsir göstərən amillərdən biri olacaqdır. Növbəti ildə büdcə qaydasının tətbiqinin davam etdirilməsi və borclanmanın yeni qəbul edilmiş parametrlər çərçivəsində həyata keçirilməsi fiskal dayanıqlığın təmin edilməsi baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Dövlət investisiyaları ölkənin istehsal potensialının artırılmasına və onun strukturunun optimallaşdırılmasına əhəmiyyətli töhfə verə bilər ki, bu da uzunmüddətli dövrdə inflyasiyaya təsir göstərəcək amildir.

2.2. 2024-cü il üzrə pul siyasətinin başlıca istiqamətləri

2024-cü ildə Mərkəzi Bankın pul siyasəti qiymət sabitliyinin təmin edilməsinə, proqnozlaşdırılan inflyasiya və inflyasiya gözləntilərinin qəbul edilmiş dəhliz daxilində sabitləşməsinə yönəldiləcəkdir. Pul siyasətinin ötürücülüynün gücləndirilməsi və əməliyyat çərçivəsinin təkmilləşdirilməsi, bank sektorunda likvidliyin daha effektiv idarə olunması və maliyyə bazarlarının infrastruktur imkanlarının genişləndirilməsi istiqamətlərində islahatlar davam etdiriləcəkdir.

“Azərbaycan Respublikasının 2022-2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası”na uyğun olaraq pul siyasətinin hədəfi növbəti ildə də illik inflyasiyanı $4\pm 2\%$ intervalında saxlamaqdan ibarət olacaqdır. Əvvəlki illərdə olduğu kimi növbəti ilə də hədəf göstəricisi Dövlət Statistika Komitəsi tərəfindən hesablanan istehlak qiymətləri indeksinin son 12 ayda dəyişimi olacaqdır.

Mərkəzi Bankın son proqnozlara görə davam edən pul siyasəti nəzərə alınmaqla 2024-cü ildə illik inflyasiyanın 5-5.5% civarında olacağı gözlənilir. İnflyasiyanın xarici amillərinin səngiməsi və hökumətlə birlikdə həyata keçirilən antiinflyasiya tədbirləri ortamüddətli dövrdə inflyasiyanın hədəf diapazonunda formalaşmasını dəstəkləyəcəkdir. Mərkəzi Bank 2024-cü ildə də inflyasiya amillərinin hərtərəfli təhlili əsasında özünün inflyasiya proqnozlarını müntəzəm yeniləyəcəkdir. Ümumi inflyasiya ilə yanaşı baza inflyasiyanın da dinamikası davamlı şəkildə təhlil olunacaq, inflyasiya gözləntilərinin qiymətləndirilməsi işi davam etdiriləcəkdir.

Qiymət sabitliyi ilə bağlı bir sıra risklər 2024-cü il üzrə də aktuallığını saxlayır. Növbəti ildə də xarici faktorlar – dünya bazarında əmtəə qiymətlərinin dinamikası və ticarət tərəfdaşlarında inflyasiya prosesləri ölkədəki inflyasiya proseslərinə təsir göstərəcəkdir. Qlobal mühitdə geosiyasi gərginliyin davam etməsi şəraitində

sözügedən xarici faktorlar çox dəyişkən ola bilər. Qlobal iqtisadi aktivliyin azalması və ayrı-ayrı ölkələrdəki maliyyə sabitliyi risklərinin qlobal miqyasda reallaşması da müxtəlif kanallarla ölkədəki makroiqtisadi sabitliyə təsir edə bilər. Xüsusən də dünya enerji qiymətlərinin kəskin dəyişkənliyi Azərbaycanın xarici şəraiti üçün təhdid yarada bilər. Qeyd edək ki, mümkün xarici şokun neqativ təsirlərinin minimallaşdırılması sahəsində hökumətlə Mərkəzi Bankın böhran idarəetməsi təcrübəsi və kifayət qədər resursları mövcuddur. Məcmu tələbin izafi genişlənməsi, xərc amillərinin təsirlə inflyasiya gözləntilərinin artması isə inflyasiya hədəfinə nail olmaqda başlıca daxili risk mənbələridir. Mövcud meyillərin davam etməsi halında fiskal məqsədlər üçün alışyönlü valyuta müdaxilələrinin 2024-cü ildə həyata keçirilməsi ehtimalı var. Məcmu tələb ölkənin istehsal potensialı ilə müqayisədə daha yüksək templərlə genişləndiyi təqdirdə qiymətlərlə yanaşı idxalın genişlənməsi də baş verir ki, bu da perspektiv dövrdə cari əməliyyatlar balansının profisitinin daralmasına səbəb ola bilər. Orta aylıq əməkhaqqının əmək məhsuldarlığı ilə müqayisədə daha sürətlə artması uzunmüddətli dövrdə inflyasiya riskləri doğurur.

2024-cü ildə də pul siyasəti qərarlarının qəbulu zamanı valyuta bazarında gedən proseslər nəzərə alınacaqdır. Növbəti ildə də manatın nominal effektiv məzənnəsinin inflyasiya idxalını məhdudlaşdıracağı gözlənilir. Inflyasiya proseslərinin idarə edilməsində mühüm rolunu nəzərə alaraq Mərkəzi Bank 2024-ci ildə də nominal effektiv məzənnənin dinamikasını sıx monitoring edəcəkdir. Tədiyə balansının vəziyyəti, fiskal sektorun valyuta təklifi və tələbi, eləcə də iqtisadi subyektlərin məzənnə gözləntiləri valyuta bazarındakı tarazlığa təsir göstərən əsas amillər olacaqdır. Mərkəzi Bank məzənnə siyasəti üzrə əməliyyat hədəflərinə nail olmaq üçün valyuta bazarına zəruri hallarda müdaxilə edəcək. Habelə əhalinin milli valyutaya inamının daha da artırılması üçün dedollarizasiya siyasəti davam etdiriləcəkdir. Növbəti ildə də valyuta ehtiyatlarının beynəlxalq səviyyədə qəbul edilmiş kifayətlilik normaları nəzərə alınmaqla idarə edilməsi diqqətdə saxlanılacaqdır.

Növbəti ildə Mərkəzi Bankın faiz dəhlizi monetar şəraitə və bununla da məcmu tələbə təsir göstərən əsas vasitələrindən biri olacaqdır. Çünki faiz dəhlizi birbaşa və dolay yolla maliyyə bazarlarının bütün segmentlərinə təsir göstərir. Faiz dəhlizi parametrlərinə dair qərarlar inflyasiyanın xarici və daxili amillərinin dəyişimi və yenilənmiş makroiqtisadi proqnozlar nəzərə alınmaqla qəbul ediləcəkdir. Əvvəlki illərdə olduğu kimi 2024-cü ildə də faiz dəhlizinin Mərkəzi Bankın İdarə Heyətində öncədən ictimaiyyətə açıqlanmış qrafikə uyğun müzakirəsi nəzərdə tutulur. Qərarların qrafikə uyğun olaraq verilməsi gözləntilərin effektiv idarə edilməsi baxımından önəmlidir. Bununla belə, iqtisadiyyatda və maliyyə sektorunda, habelə əməliyyat çərçivəsində əhəmiyyətli dəyişikliklərlə bağlı tələb olunduğu təqdirdə faiz dəhlizinə dair

qrafikdən kənar qərarların qəbulu da istisna edilmir¹. Faiz dəhlizinə dair qərar verərkən Azərbaycanda pul siyasətinin ötürücülüğünün xüsusiyyətləri və global maliyyə şəraitində baş verən dəyişikliklər də nəzərə alınacaqdır. Pul siyasətinin iqtisadi proseslərə müəyyən zaman intervalı ilə təsir göstərdiyini nəzərə alaraq faiz dəhlizinə dair qərarlar inflyasiya amilləri üzrə davamlı meyillər əsasında qəbul ediləcəkdir. Yeni inflyasiyanın hədəfdən yayınması müvəqqəti amillərin təsiri ilə baş vermişdirsə və qısamüddətli dövrdə onun hədəfə qayıtması proqnozlaşdırılırsa, pul siyasətinin reaksiyası tələb olunmur. İnflyasiyanın hədəfdən yayınması davamlı faktorlardan irəli gəldikdə Mərkəzi Bank buna reaksiya verəcəkdir.

Pul bazarında qısamüddətli faizlərin Mərkəzi Bankın faiz dəhlizi parametrləri ilə eyni istiqamətdə dəyişməsi üçün 2024-cü ildə də Mərkəzi Bank arsenalındakı bütün alətlərdən adekvat və çevik şəkildə istifadə edəcəkdir. Mərkəzi Bank istifadə etdiyi alətlərin çeşidini inflyasiya mühitində və maliyyə bazarında müşahidə edilən proseslərə uyğun seçəcəkdir. Pul siyasəti alətlərinin çevik istifadəsi transmissiya mexanizminin səmərəli işləməsinə kömək edəcəkdir. Likvidliyin idarə edilməsində daimi imkan alətlərindən, açıq bazar əməliyyatlarından və məcburi ehtiyatlardan istifadə ediləcəkdir. Alətlərin kəmiyyət parametrlərinə və durasiyasına dair qərarlar bank sisteminin likvidlik mövqeyindən asılı olaraq operativ şəkildə veriləcəkdir. Bank sisteminin likvidlik mövqeyinin müntəzəm qiymətləndirilməsi davam etdiriləcəkdir. Fiskal əməliyyatların bank sisteminin likvidliyinə əhəmiyyətli təsirini nəzərə alaraq qurumlararası informasiya mübadiləsinin genişləndirilməsi təşəbbüsləri davam etdiriləcəkdir.

Ölkədə maliyyə sektorunun sabitliyinin qorunması və onun daha da inkişaf etdirilməsi növbəti ildə də pul siyasətinin effektivliyinə müsbət təsir edən amillərdən biri olacaqdır. Xüsusən də qanunvericilikdə edilən son dəyişikliklərin nağdsız ödənişlərə verəcəyi töhfə pul siyasətinin təsir dairəsini genişləndirəcəkdir. Pul siyasətinin Mərkəzi Bankın digər fəaliyyət istiqamətləri, o cümlədən maliyyə sabitliyi üzrə siyasətlərlə uzlaşdırılması növbəti ildə də diqqətdə saxlanılacaqdır. Maliyyə sabitliyinin qorunması və pul siyasətinin əməliyyat çərçivəsinin təkmilləşdirilməsi sahəsində maliyyə sektoru ictimaiyyəti ilə aktiv dialoq davam etdiriləcəkdir.

Pul siyasəti çərçivəsinin təkmilləşdirilməsi “Azərbaycan Respublikasının 2022-2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası”nın Tədbirlər Planına uyğun olaraq “İnflyasiya hədəflənməsi rejiminə keçidin baza şərtlərinin formalaşdırılması” çərçivəsində həyata keçiriləcəkdir. Yeni pul siyasəti rejiminə keçid şərtlərinin reallaşdırılması üçün Mərkəzi Bank hökumətlə sıx əməkdaşlığı davam etdirəcəkdir.

¹ Məsələn, pul siyasəti alətlərinin yeni konfigurasiyada tətbiqinə başlanılması ilə əlaqədar olaraq 31 avqust 2022-ci il tarixində İdarə Heyəti faiz dəhlizini qrafikdən kənar müzakirə etmiş və müvafiq qərar qəbul etmişdir.

İnflyasiyanın hədəflənməsi rejiminə keçid istiqamətində görülən işlər tədricən inflyasiya proseslərinin daha effektiv idarə edilməsinə imkan verəcəkdir.

Mərkəzi Bankda təhlil və proqnozlaşdırma potensialının artırılması növbəti ildə də diqqətdə saxlanılacaqdır. Qısamüddətli və orta müddətli proqnozlaşdırma modellərinin daxil olduğu proqnozlaşdırma və siyasət təhlili sistemi daha da təkmilləşdiriləcəkdir. Bu sistem cari meyilləri təhlil etməyə, bir və ya iki rüb ərzində müəyyən makroiqtisadi dəyişənlərdə ən çox ehtimal olunan dəyişikliklər haqqında fikir formalaşdırmağa imkan verəcəkdir. Qabaqcıl model aparatlarının Azərbaycan iqtisadiyyatının spesifik xüsusiyyətlərinə mütəmadi uyğunlaşdırılması, proqnoz göstəricilərinin spektrinin genişləndirilməsi istiqamətində səylər artırılacaqdır. 2024-cü ildə Mərkəzi Bankın qarşısına qoyduğu hədəflərdən biri də analitik təhlillər və iqtisadi modellərdə süni intellektin (AI) istifadəsini nəzərdən keçirməklə makroiqtisadi proqnozvermə qabiliyyətinin təkmilləşdirilməsidir. Əsas məqsəd pul siyasəti qərarlarını nəzəri və ekonometrik cəhətdən adekvat modellərin nəticələrini nəzərə almaqla qəbul etməkdir. Model aparatı Azərbaycanın və xarici ekspertlərin makroiqtisadiyyat və kəmiyyət metodları üzrə son elmi araşdırmaları, eləcə də mərkəzi bankların qabaqcıl təcrübələri əsasında təkmilləşdiriləcəkdir. Alternativ statistik göstəricilər əldə etmək üçün real sektorla əməkdaşlıq genişləndiriləcək, mikroiqtisadi məlumatlardan təşkil olunmuş irihəcmli verilənlər bazasının formalaşdırılması davam etdiriləcəkdir.

İnformasiya açıqlığı növbəti ildə də yeridilən pul siyasətinin əsas prinsiplərindən biri olacaqdır. Pul siyasətinin kommunikasiyasının effektivliyinin artırılması və əhatə dairəsinin genişləndirilməsi istiqamətində işlər davam etdiriləcəkdir. Növbəti ildə də həyata keçirilən pul siyasəti, ölkədəki makroiqtisadi vəziyyət və onun perspektivləri üzrə Mərkəzi Bankın qiymətləndirmələri barədə məlumatlar müntəzəm açıqlanacaqdır. Bu məlumatlar uçot dərəcəsi qərarlarını, inflyasiya və maliyyə bazarları üzrə analitik nəşrləri, valyuta bazarında gedən proseslər haqqında məlumatları, pul siyasəti alətlərinin təkmilləşdirilməsi haqqında məlumatları əhatə edəcəkdir. Geniş ictimaiyyətdə maliyyə savadlılığının artırılması üçün əhalinin fərqli fokus qrupları ilə layihələr genişləndiriləcəkdir. İctimaiyyətin məlumatlı olması Mərkəzi Banka imkan verəcəkdir ki, inflyasiya gözləntiləri kanalı vasitəsilə inflyasiya proseslərinə təsir mümkün olsun. 2024-cü ildə də öncədən ictimaiyyətə açıqlanmış qrafikə (əlavə olunur) uyğun olaraq Mərkəzi Bankın siyasət qərarlarına dair press-revizləri müvafiq analitik şərhlərlə dərc ediləcək və müntəzəm mətbuat konfransları keçiriləcəkdir. Faiz dəhlizinin faktiki dəyişimi ilə yanaşı onun sonrakı mümkün dəyişim istiqaməti barədə siqnalların ötürülməsi də diqqətdə saxlanılacaq. Rüblik əsasda analitik hesabatlar açıqlanacaq. Mərkəzi Bankın fəaliyyəti rəsmi internet sahifəsi, habelə sosial şəbəkələr vasitəsilə mütəmadi işıqlandırılacaqdır. Yeridilən siyasəti izah etmək və əks-əlaqənin

alınması üçün maliyyə sektorunun nümayəndələri, müstəqil iqtisadçı ekspertlərlə görüşlər davam etdiriləcəkdir.

2024-cü ildə də inflyasiya üzrə müəyyən edilmiş hədəfə nail olunması əhəmiyyətli dərəcədə makroiqtisadi siyasət institutları arasındakı koordinasiyanı da asılı olacaqdır. Ona görə də Mərkəzi Bank pul siyasətinin iqtisadi siyasətin müxtəlif istiqamətləri ilə koordinasiyasının gücləndirilməsi istiqamətində təşəbbüsləri davam etdirəcəkdir.

“Azərbaycan Respublikasında antiinflyasiya tədbirlərinin gücləndirilməsi ilə bağlı təxirəsalınmaz tədbirlər haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 21.02.2022-ci il tarixli 109s nömrəli Sərəncamında və “İnflyasiya və qiymətlər üzrə monitorinqin gücləndirilməsi istiqamətində əlavə tədbirlər barədə” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 15.07.2023-cü il tarixli 565s nömrəli Sərəncamında nəzərdə tutulmuş tədbirlərin icrası növbəti ildə də inflyasiya hədəfinə nail olmağa müsbət təsir edəcəkdir.

Pul siyasəti qərarlarının ictimaiyyətə açıqlanması qrafiki

2024-cü ildə faiz dəhlizinin parametrlərinə dair qərarlar 8 dəfə olmaqla aşağıdakı qrafiklə ictimaiyyətə təqdim ediləcəkdir:

31 yanvar

28 mart

1 may

21 iyun

31 iyul

18 sentyabr

30 oktyabr

18 dekabr

Qeyd olunan tarixlərdən 31 yanvar, 1 may, 31 iyul və 30 oktyabr tarixlərində qərarın açıqlanması mətbuat konfransı ilə müşayiət olunacaqdır. Qərarlar elan olunduqdan sonrakı iş günündə qüvvəyə minəcəkdir.